

Sylabus na rok akademicki: 2021/2022													
Cykl kształcenia: 2019/2020 - 2024/2025													
Opis przedmiotu kształcenia													
Nazwa przedmiotu	DIETETYKA							Grupa szczegółowych efektów uczenia się					
	DIETETICS							Grupa zajęć (kod grupy)	Nazwa grupy				
								E	Nauki kliniczne niezabiegowe				
Wydział	Wydział Lekarski												
Kierunek studiów	Lekarski												
Poziom studiów	☒ jednolite magisterskie ☐ I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe												
Forma studiów	☒ stacjonarne ☒ niestacjonarne												
Rok studiów	III						Semestr studiów:	☐ zimowy ☒ letni					
Typ przedmiotu	☒ obowiązkowy ☐ ograniczonego wyboru ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny												
Język wykładowy	☒ polski ☐ angielski												
Liczba godzin													
Forma kształcenia													
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie kierowane (SK)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:													
Zakład Dietetyki, Katedra Gastroenterologii i Hepatologii													
Kształcenie bezpośrednie ¹					4								
Kształcenie zdalne ²	2												
Katedra i Klinika Kardiologii													
Kształcenie bezpośrednie		1											
Kształcenie zdalne													
II Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Onkologicznej													

¹ Kształcenie prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

² Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie bezpośrednie		1												
Kształcenie zdalne														
Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Zawodowych, Nadciśnienia Tętniczego i Onkologii Klinicznej														
Kształcenie bezpośrednie		2												
Kształcenie zdalne														
Semestr letni:														
..... (Nazwa jednostki realizującej przedmiot)														
Kształcenie bezpośrednie														
Kształcenie zdalne														
Razem w roku:														
Kształcenie bezpośrednie		4			4									
Kształcenie zdalne	2													
Cele kształcenia:														
C1. Omówienie zasad zdrowego odżywiania w profilaktyce chorób układu sercowo-naczyniowego i nowotworów.														
C2. Zwrócenie uwagi na rozpoznawanie niedożywienia ilościowego i jakościowego oraz otyłości, znaczenie tych zaburzeń dla stanu zdrowia, ich profilaktykę i leczenie.														
C3. Przedstawienie konsekwencji zdrowotnych najważniejszych zaburzeń gospodarki lipidowej i węglowodanowej.														
C4. Zwrócenie uwagi na odrębności potrzeb żywieniowych w wieku podeszłym i ich konsekwencje kliniczne.														
C5. Zapoznanie studenta z zasadami racjonalnego żywienia w wybranych chorobach przewlekłych i stanach fizjologicznych.														
C6. Kształtowanie kompetencji społecznych, potrzebnych do wykonywania zawodu lekarza, zgodnie z sylwetką absolwenta.														
Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:														
Numer szczegółowego efektu uczenia się	Student, który zaliczy przedmiot wie/umie/potrafi				Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się				Forma zajęć dydaktycznych * wpisz symbol					
E.W1	Zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób.				Zaliczenie ustne				W, SE					
E.W7	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego - pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego, 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i				Zaliczenie ustne				SE, CK					

	<p>centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego,</p> <p>3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego,</p> <p>4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego - hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,</p> <p>5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki,</p> <p>6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno- mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, skaz krwotocznych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów,</p> <p>7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej,</p> <p>8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego,</p> <p>9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy.</p>		
E.W9	Rozumie przyczyny i zna podstawowe odrębności w najczęstszych chorobach występujących u osób starszych oraz zasady postępowania w podstawowych zespołach geriatrycznych.	Zaliczenie ustne	SE
E.W23	Zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów.	Zaliczenie ustne	W, SE
E.W25	Zna i rozumie możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki	Zaliczenie ustne	SE
E.W38	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego.	Zaliczenie ustne	SE
E.U1	Przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym	Zaliczenie ustne	CK
E.U3	Przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego	Zaliczenie ustne	CK
E.U16	Potrafi planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne	Zaliczenie ustne	CK
E.U20	Potrafi kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego.	Zaliczenie ustne	SE
E.U25	Potrafi stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego	Zaliczenie ustne	W, SE
E.U32	Potrafi planować konsultacje specjalistyczne	Zaliczenie ustne	SE
* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe-nieklinczne; CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; PP - zajęcia praktyczne przy pacjencie; LE - lektoraty, WF - zajęcia wychowania fizycznego; PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie kierowane, EL - E-learning			
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):			

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta
1. Godziny w kontakcie bezpośrednim:	8
2. Godziny w kształceniu zdalnym:	2
3. Godziny indywidualnej pracy własnej studenta:	3,2
4. Godziny samokształcenia kierowanego:	n/d
Sumaryczny nakład pracy studenta:	13,2
Punkty ECTS za przedmiot:	0,5
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)	
<p>Wykłady</p> <p>1. Podstawowe pojęcia związane z żywnością: podaż energii, rozkład składników pokarmowych, modyfikacje wynikające ze stanów fizjologicznych i patologicznych. Zasady żywienia drogą pokarmową.</p> <p>2. Zasady zdrowego odżywiania wg Światowej Organizacji Zdrowia jako profilaktyka chorób sercowo-naczyniowych i nowotworowych</p>	
<p>Seminaria</p> <p>1. Znaczenie wielonienasyconych kwasów tłuszczowych (omega 3 i 6) w żywieniu człowieka. Wpływ żywienia na procesy odpornościowe organizmu. Antyoksydanty – żywość ich naturalne źródło. (S 1h - Katedra Chorób Wewnętrznych, Zawodowych i Nadciśnienia Tętniczego)</p> <p>2. Wpływ otyłości na funkcje metaboliczne organizmu w zdrowiu i chorobie. Choroby związane z otyłością. Racjonalna normalizacja masy ciała. (S 1h - Katedra Chorób Wewnętrznych, Zawodowych i Nadciśnienia Tętniczego)</p> <p>3. Profilaktyka schorzeń sercowo naczyniowych- leczenie dietetyczne (S1 h - Katedra Kardiologii)</p> <p>4. Żywność w profilaktyce i leczeniu chorób nowotworowych. Znaczenie żywienia w wieku podeszłym (w zdrowiu i chorobie). (S 1h – II Katedra Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Onkologicznej)</p>	
<p>Ćwiczenia (4h Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii)</p> <p>1. Choroby związane z niedożywieniem: nieswoiste zapalenia jelit, przewlekłe zapalenie trzustki, niewydolność wątroby, choroby nerek, przewlekłe choroby kardiologiczne, choroby neurologiczne.</p> <p>2. Zaburzenie gospodarki lipidowej: leczenie żywieniowe, konsekwencje zdrowotne. Zespół metaboliczny.</p> <p>3. Zaburzenie gospodarki węglowodanowej: leczenie żywieniowe, konsekwencje zdrowotne. Węglowodany proste i złożone.</p> <p>4. Żywność i profilaktyka żywieniowa w wybranych chorobach przewlekłych. Znaczenie żywienia w wybranych stanach fizjologicznych: ciąża, karmienie piersią, menopauza i okres pomenopauzalny.</p>	
<p>Inne Nie dotyczy</p>	
<p>Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)</p> <p>1. Dietetyka kliniczna. Red. Elżbieta Poniewierka. Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, 2016</p> <p>2. Żywność w chorobach przewodu pokarmowego i zaburzeniach metabolicznych. Red. Elżbieta Poniewierka. Cornetis 2010</p> <p>3. Dietetyka. Żywność zdrowego i chorego człowieka. Ciborowska H., Rudnicka A. PZWL 2019</p> <p>Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)</p> <p>1. Dietetyka oparta na dowodach Red. Elżbieta Poniewierka, MedPharm 2016</p> <p>2. Dietetyka kliniczna. Red. Marian Grzemisławski, PZWL 2019</p> <p>3. Podstawy żywienia klinicznego. Red. Sobotka L. Scientifica 2013</p>	

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do przedmiotu)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wiedza z zakresu anatomia i fizjologii człowieka. 2. Wiedza z zakresu patofizjologia klinicznej. 3. Znajomość pojęć z zakresu gastroenterologii, kardiologii i interny. 4. Umiejętność zbadania i zebrania wywiadu z pacjentem. 	
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)	
<p>UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach</p> <p>Zaliczenie na ocenę odbywa się w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim w oparciu o aktywność w trakcie zajęć oraz interpretację przedstawionego przypadku klinicznego lub przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.</p>	
Ocena:	Kryteria zaliczenia przedmiotu na ocenę³
Bardzo dobra (5,0)	student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, bardzo dobrze potrafi ocenić sposób żywienia, stan odżywienia i ustalić zapotrzebowanie na podstawowe składniki odżywcze oraz zaplanować i wdrożyć odpowiednie postępowanie żywieniowe.
Ponad dobra (4,5)	student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobrze potrafi ocenić sposób żywienia, stan odżywienia i ustalić zapotrzebowanie na podstawowe składniki odżywcze
Dobra (4,0)	student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, potrafi ocenić sposób żywienia, stan odżywienia
Dość dobra (3,5)	student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, potrafi ocenić sposób żywienia, stan odżywienia
Dostateczna (3,0)	student uczestniczy w zajęciach, potrafi ocenić sposób żywienia, stan odżywienia, jednak często popełnia błędy.
	Kryteria zaliczenia przedmiotu na zaliczenie (bez oceny)³
zaliczenie	Nie dotyczy

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu³
Bardzo dobra (5,0)	Nie dotyczy
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:	Zakład Dietetyki Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Hepatologii
Adres jednostki:	Borowska 213, 50-556 Wrocław
Numer telefonu:	71 733 21 20, 71 733 21 31
E-mail:	gastro@gastro.umw.edu.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	prof. dr hab. Elżbieta Poniewierka
Numer telefonu:	71 733 21 20
E-mail:	gastro@gastro.umw.edu.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:				
Imię i nazwisko	Stopień / tytuł	Dyscyplina naukowa	Wykonywany zawód	Forma prowadzenia

³ Weryfikacja musi obejmować wszystkie efekty uczenia się, realizowane podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu.

	naukowy lub zawodowy			zajęć
Elżbieta Poniewierka	prof. dr hab.	nauki medyczne	lekarz	wykłady
Adam Skalski	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Rafał Poręba	dr hab. n. med.	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Dorota Waško-Czopnik	dr hab. n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Agata Mulak	dr hab. n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Katarzyna Neubauer	dr hab. n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Radosław Kempniński	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Robert Dudkowiak	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Ewa Waszczuk	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Wojciech Pisarek	lek. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Monika Kukulska	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Anna Zubkiewicz-	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Izabela Smoła	lek. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Adam Smereka	dr n. med	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Olga Kijora-Jaroszewska	mgr.	nauki o zdrowiu	dietetyk	Ćwiczenia kliniczne
Karol Kowalski	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Paweł Szewczyk	mgr.	nauki o zdrowiu	dietetyk	Ćwiczenia kliniczne
Iga Gromny	dr n. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Paweł Kuźnicki	lek. med.	nauki medyczne	lekarz	Ćwiczenia kliniczne
Wiktor Kuliczowski	dr hab. n. med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Marcin Protasiewicz	dr hab. n. med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Tomasz Witkowski	dr hab. n. med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Dariusz Biały	dr hab. n. med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Konrad Kaaz	dr n. med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Małgorzata Kobusiak Prokopwoicz	dr n.med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Magdalena Cielecka Prynda	lek. med	nauki medyczne	lekarz	seminaria
Anna Skoczyńska	prof. dr hab.	nauki medyczne	lekarz	seminaria

Data opracowania sylabusu
02.07.2021

Imię i nazwisko autora (autorów) sylabusu:

Robert Dudkowiak

dr n. med. Robert Dudkowiak
specjalista chorób wewnętrznych
GASTROENTEROLOG
2459683

Podpis Kierownika/ów jednostki/ek
Prowadzącej/yh zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA GASTROENTEROLOGII I HEPATOLOGII
KLINIKA GASTROENTEROLOGII I HEPATOLOGII
Kierownik
prof. dr hab. Elżbieta Poniewierka

Podpis Dziekana wydziału zlecającego przedmiot:

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
Prodziekan ds. kształcenia na kierunku lekarskim
dr hab. Irena Kustrzeba - Wójcicka, prof. nadzw.
(2)